

МІФІ

СТІВЕН ФРАЙ

ХАРКІВ
ФОЛІО
2023

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Передмова

Мені пощастило взяти в руки книгу під назвою «Сказання Стародавньої Греції», коли я був іще зовсім малим. Це була любов з першої сторінки. Незважаючи на те, що я також насолоджувався міфами та легендами інших культур і народів, у цих грецьких історіях було щось таке, що запалило мене зсередини. Енергія, гумор, пристрасть, особливості та правдоподібні деталі їхнього світу відразу захопили мене. Сподіваюся, вони зроблять те саме і з вами. Можливо, ви вже знаєте деякі з міфів, що були викладені тут, але я особливо вітаю тут тих, хто, можливо, ще ніколи раніше не стикався з персонажами та сюжетами грецьких міфів. Вам не потрібні особливі знання, щоб прочитати цю книгу; вона починається з порожнього Всесвіту. Звісно, тут не потрібна ніяка «класична освіта», не потрібно знати різницю між нектаром і німфами, сатирами й кентаврами чи долями та фуріями. У грецькій міфології немає абсолютно нічого академічного чи інтелектуального; вона захоплива, розважальна, доступна й напрочуд людяна.

Але звідки вони взялися, ці міфи Стародавньої Греції? Взявши в руки клубок історії людства, ми можемо потягнути за одну грецьку нитку й піти за нею, але якщо ми виберемо лише одну цивілізацію та її легенди, на нас можуть

подивитись як на тих, хто дозволяє собі певні вільності стосовно справжнього джерела універсального міфу. Первісні люди в усіх куточках світу дивувалися джерелам енергії, які підживлювали вулкани, грози, припливні хвилі й землетруси. Вони святкували та вшановували ритм пір року, хід небесних тіл на нічному небі й щоденне диво сходу сонця. Вони запитували себе, як усе це могло початись. І тоді колективно несвідоме багатьох цивілізацій вигадувало історії про розгніваних богів, богів, які вмирають і воскресають, богинь родючості, божеств, демонів і духів вогню, землі та води.

Звичайно, греки були не єдиним народом, який виткав гобелен із легенд і знань із загадкової тканини нашого існування. Богів Греції, якщо ми будемо досліджувати цю тему з кута зору археології та палеоантропології, можна відстежити назад до небесних батьків, богинь місяця й демонів «Родючого півмісяця» Месопотамії — сучасних Іраку, Сирії та Туреччини. Вавилоняни, шумери, аккадці та інші цивілізації, які розквітнули набагато раніше за греків, мали свої історії про створення світу й народні міфи, що, як і мови, які їх розповідали, могли знайти своє коріння в Індії, а звідти на захід — назад до доісторичних часів, до Африки та народження нашого виду.

Але щоразу, коли ми розповідаємо якусь історію, ми мусимо десь обірвати наративну нитку, щоб створити потрібну нам відправну точку. Це легко зробити у грецькій міфології, тому що вона дійшла до нашого часу з різними деталями, багатством, життям і кольором, які відрізняють її від інших міфологій. Вона була схоплена й збережена найпершими поетами і дійшла до нас безперервним ланцюгом

майже від початку письма й до наших днів. Незважаючи на те, що грецькі міфи мають багато спільного з китайськими, іранськими, індійськими, майянськими, африканськими, руськими, північноамериканськими, єврейськими та скандинавськими міфами, вони є досить унікальними — «творіннями великих поетів», як сказала письменниця та міфографиня Едіт Гамільтон. Греки були першими людьми, які створили зв'язні оповідання, навіть літературу про своїх богів, монстрів і героїв.

Еволюція грецьких міфів розповідає про підйом людства та нашу боротьбу за звільнення від втручання богів: їхнього насильства, їхніх капризів, їхньої тиранії над людським життям і цивілізацією. Греки не ставали на коліна перед своїми богами. Вони усвідомлювали свою пихату потребу в тому, щоб ними захоплювались і поклонялись їм, але вірили, що люди їм рівні. Міфи давніх греків містять розуміння, що той, хто створив цей шалений світ із його жорстокістю, чудесами, примхами, красою, божевіллям і несправедливістю, мав і сам бути жорстоким, чудовим, примхливим, прекрасним, божевільним і несправедливим. Греки створили богів за своїм образом і подобою: войовничих, але творчих, мудрих, але лютих, люблячих, але ревних, ніжних, але жорстоких, співчутливих, але мстивих.

Книга «Міфи» починається на самому початку, але не закінчується в самому кінці. Якби я включив сюди таких героїв, як Едіп, Персей, Тесей, Ясон і Геракл, а також подробиці Троянської війни, ця книга стала б надто важкою навіть для того, щоб її зміг підняти титан. Ба більше, мене цікавить лише розповідання історій, а не їхнє пояснення чи дослідження людських правд і психологічних прозрінь,

які можуть ховатися за ними. Міфи є досить захопливими в усіх своїх тривожних, дивовижних, романтичних, комічних, трагічних, жорстоких і чарівних деталях, аби бути окремими історіями. А якщо під час читання ви запитуватимете себе про те, що надихнуло греків винайти такий багатий і складний світ із усіма цими персонажами й подіями, і ви помітите, що розмірковуєте про глибокі істини, які втілюють міфи, — що ж, це, безумовно, частина задоволення.

А задоволення — це ключовий аспект під час занурення у світ грецьких міфів.

Стівен Фрай

ОЛІМПІЙСЬКІ БОГИ

